

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ผลของการเล่นของเล่นที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเล่นของเล่นและ เปรียบเทียบพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ หลังจากการเล่นของเล่นเล่น "ไม้บล็อก" ของเล่น " Δ ในฝัน" และการปล่อยอิสระในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1. ความคิดคล่องแคล่ว
2. ความคิดริเริ่ม
3. ความคิดละเอียดลออ

ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนระดับอนุบาล ของโรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ประจำปีการศึกษา 2529 ซึ่งมีอายุระหว่าง 5-6 ขวบ จำนวน 33 คน โดยแบ่งนักเรียนดังกล่าวออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 11 คน กลุ่มที่ 1 ให้เล่นของเล่น "ไม้บล็อก" กลุ่มที่ 2 ให้เล่นของเล่น " Δ ในฝัน" และกลุ่มที่ 3 "ปล่อยอิสระ" ทั้ง 3 กลุ่มกระทำอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 5 วัน แล้วนำคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการเล่นของเล่นมาวิเคราะห์เปรียบเทียบพัฒนาการ โดยมีสมมติฐานว่าพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนกลุ่มทดลองเล่นของเล่น " Δ ในฝัน" สูงกว่าพัฒนาการของนักเรียนกลุ่มทดลองเล่นของเล่น "ไม้บล็อก" และกลุ่มควบคุมซึ่งปล่อยอิสระ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลของการเล่นของเล่น "ไม้บล็อก" ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังการเล่นของเล่น ด้วยการทดสอบค่า t (t -test) ด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ และผลรวมทั้งสามด้าน เป็น 3.059039 3.481366 1.85405 และ 3.690176 ตามลำดับ ณ ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 แสดงว่านักเรียนกลุ่มนี้มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดคล่องแคล่ว และความคิดริเริ่ม แต่ไม่มีพัฒนาการด้านความคิดละเอียดลออ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ผลของการเล่นของเล่น " Δ ในฝัน" ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังการเล่นของเล่น ด้วยการทดสอบค่า t (t -test) ด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ และผลรวมทั้งสามด้าน เป็น 4.587135 4.973914 2.141918 และ 5.1043305 ตามลำดับ ณ ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แสดงว่านักเรียนกลุ่มนี้มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ในด้านความคิดคล่องแคล่ว และความคิดริเริ่ม แต่ไม่มีพัฒนาการด้านความคิดละเอียดลออ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ผลของการปล่อยอิสระของนักเรียนกลุ่มควบคุม เมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ด้วยการทดสอบค่า t (t -test) ด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ และผลรวมทั้งสามด้านเป็น 1.347341 1.792134 1.075017 และ 1.587383 ตามลำดับ ณ ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 แสดงว่านักเรียนกลุ่มนี้ไม่มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ในทุกด้าน ณ ระดับนัยสำคัญที่ .05

4. เปรียบเทียบพัฒนาการระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 เล่นของเล่น "ไม้บล็อก" กลุ่มทดลองที่ 2 เล่นของเล่น " Δ ในฝัน" และกลุ่มควบคุมซึ่งปล่อยอิสระ เปรียบเทียบในด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ความคิดละเอียดลออ และผลรวมทั้งสามด้าน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ใต้อัตราส่วน F เป็น 3.766369

1.695236 .4572712 1.689158 ณ ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แสดงว่าพัฒนาการด้านความคิดคล่องแคล่วระหว่างนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบค่า F เป็นรายคู่ด้วยวิธีของคูกี (เอ) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพัฒนาการทางด้านการคิดคล่องแคล่วแต่ละ 2 กลุ่ม ปรากฏว่า โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ซึ่งเล่นของเล่น " \triangle ในฝัน" มีพัฒนาการด้านความคิดคล่องแคล่วสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เล่นของเล่น แต่ไม่ต่างจากนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ซึ่งเล่นของเล่น "ไม้บล็อก" และพัฒนาการด้านอื่นไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า การเล่นของเล่น " \triangle ในฝัน" ของเล่น "ไม้บล็อก" และการปล่อยอิสระ มีผลแตกต่างกันทางการส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

นักเรียนกลุ่มที่เล่นของเล่น " \triangle ในฝัน" กับนักเรียนกลุ่มที่เล่นของเล่น "ไม้บล็อก" ทั้ง 2 กลุ่ม มีพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ปล่อยอิสระ สำหรับพัฒนาการด้านความคิดละเอียดลออนั้น นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม มีคะแนนสูงขึ้นจากคะแนนก่อนการทดลองเล็กน้อย แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นไปได้ว่าพัฒนาการด้านความคิดละเอียดลออ (อารี รังสินันท์ 2527: 24) จะแปรเปลี่ยนตามอายุ กล่าวคือ ความสามารถทางด้านความคิดละเอียดลออจะพัฒนาสูงขึ้นตามอายุ

นักเรียนกลุ่มที่ปล่อยอิสระนั้นปรากฏว่า พัฒนาการในทุก ๆ ด้าน ไม่ได้สูงขึ้นไปจากเดิม อาจเป็นเพราะนักเรียนขาดสิ่งเร้าที่จะกระตุ้นให้เกิดความคิดจินตนาการ และการทดลองเชิงปฏิบัติที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องแคล่ว และความคิดริเริ่ม

พัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นอย่างเด่นชัดของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ที่เล่นของเล่นคือ พัฒนาการด้าน ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเพราะนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เกิดการเรียนรู้และมีการสร้างสมประสบการณ์ที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง

เป็นลำดับ แต่มีข้อสังเกตว่านักเรียนกลุ่มที่เล่นของเล่น " \triangle ในฝัน" มีพัฒนาการด้านความคิดคล่องแคล่วและความคิดริเริ่ม สูงกว่ากลุ่มที่เล่นของเล่น "ไม้บล็อก" ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ของเล่น " \triangle ในฝัน" เป็นของเล่นที่ได้รับการออกแบบที่ให้ความอิสระในการเล่นที่ส่งเสริมธรรมชาติพื้นฐานของเด็ก ทำให้สามารถที่จะมีจินตนาการกว้างขวางและอิสระกว่า นอกจากนั้นรูปแบบของเล่น " \triangle ในฝัน" มีความเรียบง่ายและมีหน่วยเดียว ทำให้ไม่เป็นอุปสรรคต่อจินตนาการสร้างสรรค์ของเด็ก ซึ่งผิดกับของเล่น "ไม้บล็อก" ที่เป็นรูปทรงและมีหลายรูปแบบ ซึ่งอาจจะให้ความอิสระในการเล่นแก่ เด็กได้ไม่เต็มที่

พัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่เล่นของเล่น " \triangle ในฝัน" นั้น ความสามารถด้านความคิดคล่องแคล่ว มีพัฒนาการสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เล่นของเล่น "ไม้บล็อก" และนักเรียนกลุ่มที่ปล่อยอิสระ โดยก่อนการทดลองนั้น นักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม มีความสามารถใกล้เคียงกัน ส่วนพัฒนาการด้านอื่นมีผลไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากระยะ เวลาที่ใช้ในการทดลอง 5 วันนั้น ยังไม่เพียงพอที่จะส่งผลให้เกิดพัฒนาการอย่างเด่นชัด

จากผลของการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า ความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่ว และความคิดริเริ่มนั้นสามารถพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้ ในเด็กระดับอนุบาล (อายุ 5-6 ขวบ) แม้จะใช้ช่วงระยะเวลาในการฝึกไม่นานนักด้วยการเล่นของเล่น " \triangle ในฝัน" หรือของเล่น "ไม้บล็อก" อย่างถูกหลักการโดยต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถส่งเสริมให้พัฒนาได้ด้วยของเล่น ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ควรจะให้ความสนใจศึกษา เข้าใจลักษณะ ธรรมชาติ พฤติกรรม และกระบวนการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กแต่ละวัย ทั้งนี้เพื่อจะได้เข้าใจ สามารถให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมเด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อเด็กจะได้พัฒนาศักยภาพด้านความคิด

สร้างสรรค์อย่างเต็มที่และต่อเนื่อง อันจะทำให้ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กพัฒนาสูงขึ้น และ เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในวัยผู้ใหญ่ต่อไป จึงเป็นการสมควรที่น่าจะให้ความสำคัญและจัดหาของเล่นที่มีคุณค่าในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับเด็ก ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลควรให้การสนับสนุนให้มีการออกแบบของเล่นส่งเสริมพัฒนาการความคิดสร้างสรรค์ และศึกษาถึงผลของการออกแบบ เพื่อให้มีของเล่นที่มีคุณค่าหลากหลายประเภท อันจะเป็นสิ่งเร้าให้เด็กไม่เบื่อ โดย พ่อ แม่ ผู้ปกครอง จัดหาของเล่นที่มีคุณค่าให้เด็กเล่น ครู-อาจารย์ จัดหาหรือจัดทำของเล่นที่มีคุณค่าใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย

2. นักเรียนให้ความสนใจของเล่น " \triangle ในฝัน" มาก อาจเป็นเพราะ เป็นของเล่นแปลกใหม่ มีวิธีการเล่นที่ง่าย และ เพลิดเพลิน สามารถทำขึ้นเล่นเองได้ ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมให้แพร่หลายเพื่อให้เด็กไทยได้มีโอกาสเล่นของเล่นที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยการนำวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นมาใช้ เช่น กระจาด ใบมะพร้าว ใบลาน หรือใบตอง เป็นต้น

3. ในการแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อทำการทดลอง ในการวิจัยครั้งนี้ มีอุปสรรคคือนักเรียนกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม เล่นของเล่น " \triangle ในฝัน" และ ของเล่น "ไม้ล้อค" ในห้องเดียวกัน เป็นสาเหตุให้นักเรียนบางคนอยากไปเล่นของเล่นของอีกกลุ่ม จึงลดความสนใจในของเล่นที่ตนเล่นอยู่ ดังนั้นจึงเสนอแนะว่า หากมีการวิจัยทำนองนี้ ควรจัดแบ่งกลุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มให้ไกลกัน เพื่อลดภาวะการเปรียบเทียบ สำหรับระยะเวลาในการทดลองนั้น ควรจะอย่างน้อย 8-10 วัน และทำแบบทดสอบหลังการทดลองเป็น 2 ระยะ เพื่อเปรียบเทียบผลการเล่นของเล่น กับจำนวนวันที่เล่น

4. การวิจัยครั้งนี้ ใช้ตัวอย่างประชากรเฉพาะนักเรียนระดับอนุบาล โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ที่มีอายุระหว่าง 5-6 ขวบ เท่านั้น น่าจะมีการวิจัยในทำนองเดียวกันกับนักเรียนโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีสภาพแตกต่างกันเพื่อเปรียบเทียบผลของการเล่นของเล่น